

hver paa sin Maade kunne bidrage til at udvikle Jædrelandet og styrke vort nationale Liv. Uden at ville gaa med til den Forgubelse af Theatret, som ærebe Mebborgere gjøre sig skyldige i, ville vi gjerne være med til at yde det enhver sømmelig og rimelig Anerkjendelse, og derfor ere vi, som sagt, heller ikke med til at foreslaa det lukket; vi ere i vort Forflag, som de ville se, villige til at bevilge de fornødne Midler til Theatrets Drift. (Dam: Det er virkelig sandt?) Ja, det er virkelig sandt, det er en Selvfølge. I den Række af Betragtninger, som have samlet sig om Theatret for at forsvare det mod os, finde vi ogsaa en, der lyder som saa: Gaar Folkethinget hen og vedtager Flertallets ugudelige Indstilling, saa maa deraf følge, at Rigsdagen sendes hjem, Regjeringen udfriker sig selv en Finanslov, derefter sagsøger Regjeringen sig selv for Rigsretten til Godtjendelse af dette Skridt, og saa kan det høie Folkething have det saa godt. Jeg skal ikke inplade mig paa denne Betragtning videre; men jeg skal sige til denne Betragtningss Opfindere, at vi om nogle Maaneder faae en Anstalt færdig i Viborg for uheldbrekelige Sindssyge, der kunde mulig blive Plads for dem ogsaa. — Jeg kommer nu til dem, der gaa med vor konstitutionelle Ret under Armen, en stor Pergamentrulle, hvorpaa der staar: Vor konstitutionelle Ret, og i Kraft af den konstitutionelle Ret har Flertallet Uret af to Grunde, for det Første, fordi vi ikke kunne nedlægge en Statsinstitution ved Finansloven, og for det Andet, fordi vi ikke kunne negte en Minister, vi ikke have Tillid til, Penge, en saadan Handlemaade er stridende mod vor konstitutionelle Ret. For denne Betragtning staar navnlig Mindretallet som Ordbrøder. Jeg vil spørge dem, der dele denne Betragtning, for det Første: Hvor staar det skrevet, at Bevillingsmyndigheden ikke kan negte Penge til en Statsinstitution paa Finansloven? Jeg ser ikke en eneste Løddel i Grundloven, som taler derimod; men selve Sagens Natur giver Bevillingsmyndigheden Ret til at holde Haanden om Pengepungen, saa at uden den Intet udgives, og det taler udtrykkelig for, at naar Bevillingsmyndigheden vil, saa kan den negte Pengene til en Statsinstitution. Men jeg skal tilføje, at det Spørgsmaal ikke ligger for, det er ikke det, der ligger i vort Forflag; naar det laa i vort Forflag, og naar man en Gang foreslaar det, kunde man tage det nærmere op til Overveelse, og det vilde tilvisse ikke savne fuldgyltige Grunde for at give Ret til et saadant Skridt; man kan tale om Hensigtsmæssigheden deraf og deslige, søge at overvinde en Stemning, som rettes mod et saadant Maal at nedlægge en Statsinstitution, og ogsaa blive ved at negte Bevillingen, men Retten til at gjøre det fra Bevillingsmyndigheds Side kan der fremsættes fuldt antagelige, konstitutionelle Grunde for. Dette Spørgsmaal ligger, som sagt, ikke

for, derimod det andet, at det vil være mod vor konstitutionelle Ret at negte en Regjering Midler, som vi ikke have Tillid til. Jeg har aldrig vidst Andet, end at netop det var Bevillingsgrundene i vor konstitutionelle Lære, at Bevillingsmyndigheden kan negte Regjeringen Penge, naar den ikke synes om den. Jeg har aldrig vidst, at det var Andet end lige Bevillingsgrundene, og det forekommer mig, at Mindretallet har langt tilbage endnu for at komme til nærmere Forstaaelse af vor Forfatning, hvis det betragter det som stridende mod vor konstitutionelle Ret at negte en Regjering, som vi ikke have Tillid til, Penge. Nei, der staar ikke i Grundloven, at den almindelige Valgret tilkommer dem og dem, hvis de bruge den saaledes, som vi synes om; der staar ikke i Grundloven: Folkethinget har Ret til det og det, hvis det handler saaledes, som vi synes; men der staar i Grundloven positivent, at Folkethinget har Ret til at holde Haanden for sit Vedkommende om Statskassen, om Pengepungen, og at Regjeringen ikke kan faae en Stilling ud deraf uden Folkethingets Samtykke. Og hvorfor staar det der? Fordi man, da man gav denne positive Ret, havde den Tillid til det danske Folk, i hvis Hænder man lagde Jædrelandets Skæbne i Stort og Smaat i den Forstand, at selv om det begif de Feil og Misbrug, som følge med de Enkeltes og Institutioners Virksomhed som med alt Menneskeligt, saa vilde det dog i Kjerlighed til det Fælles oprette Feilene og Misbrugen, som kunde være fremkomne enten af Misforstaaelse eller paa anden Maade, gennem den Medvirkning og Raadvirking, som de gode Kræfter indbyrdes i Folket rettede mod de Enkelte, saa at Udgangen af Bevælgelsen dog blev god. Den Tillid havde man, og den Tillid burde man have endnu; men enten man har den eller man ikke har den — der er tilvisse nu større Grund til at have den end i 1848, thi Folket staar mere oplyst og mere vakt for Kjerlighed til det fælles Bedste og styrket høiere i Fællesspølsen, end det gjorde den Gang, med Undtagelse alene af det rent almindelige Nationale, hvor det stod fuldt saa høit den Gang som nu; men jeg gjentager, at selv om man ikke har denne Tillid, saa nytter det aldeles ikke, thi det er ikke de Herrers Misforstaaelse af Folket, det er ikke deres Sjæle for eller imod, hvad de kunde ønske, hvorpaa det kommer an, men det er, hvad det hedder i Grundloven, og hvad Forfatningen giver Ret til. Og dette giver Forfatningen fuldkommen Ret til. Man kan negte paa enkelte Punkter Finansloven, selv Theatret; man kan negte en Minister hele hans Budget, man kan negte alle Ministre alle deres Budgetter, ganske som Folkethinget vil, og Ministrene ere da nøbte til at finde sig i at gaa deres Vej, hvormeget end deres Venner holde paa dem, Saa have vi blandt dem, der værne om Theatret,